

Program izgradnje i rekonstrukcije putničke i izletničke flote za potrebe hrvatskih privatnih brodara – malih poduzetnika u razdoblju 2010. - 2012. godine

Uvodno obrazloženje

Godine 2005. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (nadalje: Ministarstvo) je predložilo program pod nazivom Projekt obnove i modernizacije putničke i izletničke flote za hrvatske privatne brodare – male poduzetnike koji je Vlada Republike Hrvatske prihvatila svojim Zaključkom (Klasa: 310-14/05-02/02, Ur. broj: 5030116-05-1) od 7. travnja 2005.

Ministarstvo je predložilo Vladi RH 2006. godine nastavak i proširenje spomenutog programa na način da se pored sufinanciranja potporom male vrijednosti za gradnju trupa broda sufinancira i rekonstrukcija plovila. Također je i 2007. godine Ministarstvo predložilo Vladi RH proširenje programa kroz sufinanciranje izgradnje i rekonstrukcije putničkih linijskih brodova do 100 GT-a, izletničkih brodova do 300 GT-a, školskih brodova, brodica za gospodarske namjene (izuzev ribarskih brodica), te brodica namijenjenih unapređenju, ispitivanju i zaštiti mora u hrvatskim brodogradilištima. Vlada Republike Hrvatske je svojim Zaključkom (Klasa: 310-14/05-02/02; Ur. broj: 5030116-07-1) od 31. svibnja 2007. usvojila spomenuti Projekt financiranja izgradnje i rekonstrukcije putničke i izletničke flote za potrebe hrvatskih privatnih brodara – malih poduzetnika.

Pored navedenih vrsta plovila Ministarstvo je u Programu izgradnje putničke i izletničke flote za potrebe hrvatskih privatnih brodara – malih poduzetnika za 2008. i 2009. godinu uključilo i sufinanciranje jahti za gospodarske svrhe radi podizanja turističkih usluga i kvalitete. Povećana je i gornja granica GT-a za izletničke brodove s 300 na 500 GT-a, a koji ulaze u okvir financiranja. Vlada Republike Hrvatske je Zaključkom (Klasa: 310-14/05-02/02; Ur. broj: 5030116-08-1) od 10. srpnja 2008. usvojila spomenuti Program.

Sredstva za realizaciju spomenutih programa bila su planirana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za proračunske godine od 2005. do 2009. (Narodne novine br. 171/05, 148/06, 137/07, 28/08, 82/08, 149/08, 44/09, 86/09 i 95/09) u okviru razdjela 065, glava 05 Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture – Aktivnost 570 288 „Poticanje gradnje brodova za hrvatske brodare te izgradnju i rekonstrukciju plovnih objekata u hrvatskim brodogradilištima“.

Provedba Programa u razdoblju 2005. – 2009.godine

Dosadašnja realizacija Programa u razdoblju 2005. – 2009. godine glede broja subvencioniranih korisnika kretala se kako slijedi:

Odobrena potpora za gradnju trupa i rekonstrukciju broda, školskog broda ili brodice u razdoblju od 2005. do 2009. (po broju brodova i brodica)			
Godina	Rekonstrukcija	Gradnja	Ukupno
2005.	0	10	10
2006.	8	7	15
2007.	6	6	12
2008.	2	11	13
2009.	2	10	12
Ukupno	18	44	62

Sveukupna odobrena potpora za gradnju trupa i rekonstrukciju broda, školskog broda ili brodice u razdoblju od 2005. do 2009. godine (u kunama)			
Godina	Rekonstrukcija	Gradnja	Ukupno
2005.	0	2.269.754,96	2.269.754,96
2006.	1.171.620,77	1.787.226,39	2.958.847,16
2007.	405.323,09	1.387.894,55	1.793.217,64
2008.	106.100,30	4.499.620,00	4.605.720,30
2009.	330.892,05	2.884.281,64	3.215.173,69
Ukupno	2.013.936,21	12.828.777,54	14.842.713,75

Iz prikaza proizlazi da je odobrena potpora u promatranom razdoblju dodijeljena brodarima za 44 novogradnje i 18 rekonstrukcija plovila. Sredstva odobrene potpore za gradnju trupa ukupno su iznosila 12.828.777,54 kuna, a za rekonstrukciju 2.013.936,21 kuna, što je sveukupno iznosilo 14.842.713,75 kuna.

Naime, kapaciteti putničke i izletničke flote 2010. godine obuhvaćaju oko 400 putničkih brodova. Od 2005. do 2007. svi brodovi koji su financirani u okviru ovoga Programa upisani su u hrvatski upisnik brodova, odnosno upisnik jahti. Dakle, u navedenom razdoblju (tri godine) broj novoizgrađenih brodova je 21, što predstavlja povećanje od 5% ukupnog broja izletničke flote.

Većina izletničkih brodara u Republici Hrvatskoj djeluje organizirano kroz šest Udruga čiji članovi su 2005. godine raspolagali s ukupnom flotom od preko 350 brodova, jahti i brodica (298 brodara) s ukupnim kapacitetom od preko 1800 ležajeva, odnosno flotom kojom se može prevesti preko 4500 izletnika jednim ukrcajem. Budući je došlo do porasta broja članova u Udrugama za preko 10 %, a imajući u vidu i novoizgrađene brodove, članovi Udruga (331) danas raspolažu s ukupnim kapacitetom od gotovo 400 brodova, jahti i brodica, s preko 2000 ležajeva kojim se može prevesti preko 5000 izletnika jednim ukrcajem.

Temeljem tih podataka može se zaključiti da je došlo do značajnog poticaja porasta kapaciteta putničke flote. Stoga se može ocijeniti kako je i pored relativno niskog udjela u sufinanciranju sredstvima iz Državnog proračuna, u ukupnom iznosu investicija od 3,5 do 5%, došlo do snažnog poticaja u investicijskom ciklusu.

Provedbom Programa od 2008. povećala se raznolikost tipova plovila za koji se daje potpora pa se očekuje daljnji napredak kod realizacije i za druge tipove plovila.

Dakle, realizacijom dosadašnjeg Programa 2005. – 2009. evidentno se poboljšala ponuda hrvatskih privatnih brodara, malih poduzetnika glede sigurnosti plovidbe, zaštite okoliša, povećanja kapaciteta i kvalitete flote.

Zakonska osnova za uvođenje Programa u razdoblju 2010. – 2012.godine

Na dosadašnje programe od 2005. do 2009. *Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja* (nadalje: *Agencija*) je dala pisana očitovanja u kojima je utvrđeno da je riječ o potporama male vrijednosti te se mora postupati u skladu sa Zakonom o državnim potporama (NN 140/05) i Uredbom o državnim potporama (NN 121/03, 50/06).

U provedbi predloženog Programa Ministarstvo je u obvezi voditi računa da budu ispunjeni kriteriji koji se odnose na dodjeljivanje potpora male vrijednosti:

- Primjena Odluke o objavljivanju pravila o potporama male vrijednosti (Narodne novine br. 45/07) donijete na temelju članka 3. Uredbe o državnim potporama (Narodne novine br. 50/06) - ukupan iznos po pojedinom korisniku u razdoblju od tri fiskalne godine ne može prijeći 200.000 EUR-a. Dosadašnji iznosi potpora po korisnicima u zadnjih pet godina kretali su se na mnogo nižoj razini od dozvoljene. Najmanja isplaćena potpora za gradnju je isplaćena u iznosu od 40.700 kuna. Od ukupno 62 korisnika u pet godina samo se jedan korisnik približio gornjoj dozvoljenoj granici (2008. je dobio 1.030.350 kuna za gradnju broda). Isplate za rekonstrukciju su isplaćene u iznosu od 38.450 kuna do 323.500 kuna.
- Ministarstvo kao davatelj potpore male vrijednosti iz predmetnog Programa izvjestit će korisnika potpore da li mu je dodijeljena potpora male vrijednosti, izvjestit će *Agenciju* o svakoj dodijeljenoj potpori male vrijednosti u roku od 15 dana od dana dodjele, vodit će evidenciju o dodijeljenim potporama po pojedinim korisnicima potpore i čuvati podatke o dodijeljenim potporama male vrijednosti 10 godina od dana dodjele, a sve sukladno odredbama Odluke o objavljivanju pravila o potporama male vrijednosti (Narodne novine br. 45/07).
- Korisnici potpora male vrijednosti iz Programa dužni su izvjestiti Ministarstvo o svim potporama male vrijednosti dobivenim tijekom prethodne tri godine, a što će biti i jedan od uvjeta definiranih u natječajnoj dokumentaciji, a sve u cilju sprječavanja dodjele potpora male vrijednosti veće od dopuštenog iznosa.

Posebno će se voditi računa o „poduzetnicima u teškoćama“ koji su definirani u točkama 9.-11. Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje (NN 20/07). „Poduzetnici u teškoćama“ mogu biti naručitelji (brodari) i brodogradilišta u kojima se obavlja gradnja/rekonstrukcija. „Poduzetnici u teškoćama“ mogu ostvariti potporu isključivo ako izrade održiv plan restrukturiranja, koji mora odobriti *Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja*. Također, predložene državne potpore male vrijednosti nije moguće dodjeljivati onim brodarima koji će svoje brodove graditi u brodogradilištima koja se nalaze u financijskim teškoćama i provode proces restrukturiranja, osim ako u njihovim planovima restrukturiranja, sredstva koja će im brodari isplatiti ne budu izričito predviđena.

Potrebna sredstva za provedbu Programa

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu (Narodne novine br. 151/09) na razdjelu Ministarstva, na Aktivnosti A 570288 „Poticanje gradnje brodova za hrvatske brodere te izgradnja i rekonstrukcija plovni objekata u hrvatskim brodogradilištima“ planirana su ukupna proračunska sredstva u iznosu od 25.000.000 kuna od

čega je 4.000.000 kuna namijenjeno za financiranje gradnje trupa i rekonstrukcije putničkih linijskih brodova do 100 GT-a, izletničkih brodova do 500 GT-a, školskih brodova, jahti za gospodarske namjene i brodice za gospodarske namjene (izuzev ribarskih), te brodice namijenjenih unapređenju, ispitivanju i zaštiti mora u hrvatskim brodogradilištima. U projekciji Državnog proračuna za 2011. ukupno je planirano 30.000.000 kuna, a za 2012. 45.000.000 kuna. U tome za izletničku flotu planirana proračunska sredstva iznose 4.000.000 kuna godišnje.

Polazeći od polučeni pozitivnih efekata realizacije dosadašnjih Programa, Ministarstvo je ocijenilo opravdanim predložiti Vladi RH Program izgradnje putničke i izletničke flote za potrebe hrvatskih privatnih brodara – malih poduzetnika za naredno trogodišnje razdoblje 2010.-2012.

Opis i cilj Programa

Subvencioniranje gradnje trupa/rekonstrukcije navedenih plovila koja su obuhvaćena ovim Programom prvenstveno se povećava sigurnosti plovidbe i zaštita okoliša, a gradnjom novih i rekonstrukcijom postojećih plovila postiže se veća konkurentnost domaćih brodara u odnosu na strane, a što je i posebno bitno u kontekstu prilagodbe brodara na zajedničkom EU tržištu. Posebno se ističe potreba povećanja postotka sufinanciranja za rekonstrukciju na isti postotak kao i gradnja trupa temeljem zaključaka s održanog sastanka u Ministarstvu 4. ožujka 2010. s predstavnicima Udruga brodara.

Pod *gradnjom trupa* podrazumijeva se: izrada korita i nadgrađa jahte/broda/brodice bez opreme, izrada i postavljanje osovinskog voda i propelera, izrada i postavljanje lista kormila i osovine kormila, izrada provlaka, portela i čepova na oplati jahte/broda/brodice, postavljanje oplatnih ventila, izrada i postavljanje elemenata veza jahte/broda/brodice, te završno pjeskarenje i premazivanja zaštitnom bojom trupa, te završno (antifauling) bojanje samo podvodnog dijela jahte/broda/brodice (isključuje se izrada dokumentacije i završno bojanje ostalog dijela trupa).

Financijska potpora za gradnju trupa dodjeljuje se isključivo na temelju sklopljenog ugovora s brodogradilištem te ispostavljenog i naplaćenog računa od strane brodogradilišta o obavljenom poslu, odnosno računa brodarka/vlasnika plovila za nabavljenu opremu ili ugrađenog materijala i opreme uz dokaz da je isto ugrađeno u trup u gradnji u visini do 15% vrijednosti trupa.

Za materijal i opremu koju je primalac potpore samostalno ugradio potrebno je uz račun dobavljača priložiti i izvješće vještaka za poslove u pomorstvu da je ista ugrađena u trup plovila.

Pod *rekonstrukcijom* trupa podrazumijevaju se: radovi i oprema na unapređenju sigurnosti jahte/broda/brodice/školskog broda, radovi i oprema u funkciji zaštite okoliša, radovi i oprema u funkciji kvalitete pružanja usluga putnicima, zamjena pogonskog motora te izmjena oplate broda.

Financijska potpora za rekonstrukciju dodjeljuje se isključivo na temelju sklopljenog ugovora sa brodogradilištem te ispostavljenog i naplaćenog računa od strane brodogradilišta o obavljenom poslu, odnosno računa brodarka/vlasnika plovila za nabavljenu opremu ili ugrađeni materijal i opremu uz dokaz da je isto ugrađeno u rekonstrukciju jahte/broda/brodice u iznosu do 15% vrijednosti.

Za materijal i opremu koju je primalac potpore samostalno ugradio potrebno je uz račun dobavljača priložiti i izvješće vještaka za poslove u pomorstvu da je ista ugrađena.

Svi ovi element bit će navedeni u natječajnoj dokumentaciji.

Procjena rezultata Programa

Predloženim poticajnim mjerama će se kroz Program izgradnje i rekonstrukcije putničke i izletničke flote za potrebe hrvatskih privatnih brodara – malih poduzetnika u planiranom razdoblju od 2010. do 2012. godine polučiti dodatni pozitivni efekti koji se prvenstveno odnose na:

- Pобољшanje sigurnosti plovidbe u pomorskom prometu;
- Pобољшanje i povećanje turističke ponude na Jadranu;
- Podupiranje malog i srednjeg privatnog poduzetništva s izvoznim karakteristikama;
- Porast dohotka i zaposlenosti u priobalju u okviru regionalne politike razvoja;
- Oživljavanje i korištenje malih brodogradilišta, posebice na otocima;
- Zaštita okoliša;
- Konkurentnost ostalim turističkim odredištima;
- Očuvanje i oživljavanje pomorske kulture kroz tradicionalna plovila, ali i kroz moderne inovativne novogradnje te
- Produžavanje turističke sezone.

Program ima posebno za cilj jačanje hrvatskih brodara kako bi mogli biti spremni te konkurirati na Jadranu stranim brodarima kada Republika Hrvatska postane punopravna članica Europske zajednice, te kada isteknu prijelazna razdoblja za otvaranje tržišta u nacionalnom pomorskom prometu.

Slijedom iznijetog predlaže se da Vlada Republike Hrvatske donese Zaključak, koji se prilaže ovom materijalu.